

TÜRK DENİZ ARAŞTIRMALARI VAKFI & BOZBURUN YAT KULÜBÜ

I. BOZBURUN DENİZ ÇALIŞTAYI SONUÇ BİLDİRGESİ

Bozburun Yarımadası'nın doğal güzelliği, arkeolojik potansiyeli, her geçen yıl gelişen ve çeşitlenen turizmi, deniz kaynakları potansiyeli beraberinde bazı problemlere de yol açmaktadır. Bunların başında gelen taşıma kapasitesi, kirlilik, denetim, bütünleşik yönetim planları geliştirilmesi gibi konuların ilgili paydaşlarla bir arada ele alınması ve çözüme kavuşturulması gerekmektedir.

Bu amaçla Bozburun Yat Kulübü ve Türk Deniz Araştırmaları Vakfı tarafından 22.10.2021 tarihinde gerçekleştirilen çalıştaya, 21 kurum ve kuruluşu temsilen 35 uzman katılmıştır.

Çalıştay'da yapılan sunumlar ve ardından gerçekleştirilen tartışma oturumunda ortaya çıkan sonuç ve önerilerin yetkili kurumlara iletilmesi kararlaştırılmıştır.

Sonuçlar:

1. Bozburun Mahallesi'nde bir kanalizasyon ve arıtma sisteminin planlanması, ivedilikle gündeme alınması ve hayata geçirilmesi. (İmar planı oluşturulması - öncelikle kıyı şeridinin %50'sine varan yapılaşmış alanda özel plan değişiklikleri yapılması.)
 - a. Bozburun karasal pis su atıklarının gecikmeksizin, 2022 sezonundan itibaren azaltılması için alınabilecek öncelikli tedbirlerin belirlenmesi.
 - i. Başta turizm tesisleri olmak üzere tüm işletmelerin kendi arıtma tesisini kurması. Bu amaçla belediye ile görüşülerek bir paket arıtma modeli geliştirilmesi, finans kaynakları üretilmesi, fizibilite çalışması yapılması.
 - ii. Pis su atıkları takip/denetim sistemi oluşturulması, yaptırım oluşturulması.
2. Bozburun'da yatçılığın ve deniz turizminin gelişme trendi devam etmektedir. Bu gelişimin kontrollü olması için yöre halkı, yerel yönetimler ve ilgili resmi kurumların katılımıyla çok yönlü bir planlama yapılması.

- a. Bozburun bölgesinde teknelerin uğrak yaptığı yerlerin belirlenmesi. Buna göre demirleme yerlerinin, tekne taşıma kapasitesinin ortaya çıkarılması, balıkçılık avlanma sahaları da göz önünde bulundurularak doğa dostu (zemine çakılacak / vidalanacak demir ve halat şamandıra bağlantısı ile) tonozlama yapılması.
- b. Beton bloklar ve demir zincir kullanarak kurulmuş eski tonoz sistemlerinin doğa dostu sistemlere dönüştürülmesi.
- c. Sıvı atık alım yerlerinin sayısının artırılması, denetimin artırılması.
 - i. Balıkçı barınağındaki mevcut atık alım sisteminin işler hale getirilmesi.
 - ii. Özellikle ticari yatlar tarafından kullanılmakta olan köy rıhtımlarında belediye tarafından atık alım sistemlerinin ivedilikle kurulması ve böylece alım yerlerinin sayısının artırılması.
 - iii. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından iki teknenin belediyeye hibe edilerek, bunların öncelikle bölgede çalışacak mobil sıvı ve katı atık alım teknesi haline getirilmesi.
- d. Bozburun'da uzun süreli konaklayan teknelerin giderek arttığı gözlenmektedir. Bu konakçı tekneler için bir denetim ve izleme sistemi oluşturulması. Teknelerin bölgede konaklama sürelerine sınırlama getirilmesi ve uzun süreli konaklamaların yarattığı problemlerinin giderilmesi.
- e. Çekek alanları önemli bir deniz kirlilik kaynağıdır.
 - i. Bozburun'daki koy içi çekek bölgelerinin açık deniz kıyısına (Tavşan Bükü'ndeki alana) taşınması. Bu çekek alanında oluşabilecek (zehirli boya, petrol türevi gibi) atıkların ise doğa dostu bertarafı için bir sistem oluşturulması.
 - ii. Söğüt-Gelme Koyu'ndaki yoğun ve Burgaz Koyu'ndaki küçük çekek yerlerinin atıklarının bertarafı için bir sistem kurulması.
- f. Deniz İzciliği ve denizcilikle ilgili çocukların / gençlerin deniz koruma farkındalığının artırılması amacıyla eğitim çalışmaları planlanması ve Deniz Ticaret Odası, STK'lar ve Belediyenin konuyu ele alması.

3. Ekosistem izleme ve restorasyon çalışmalarının başlatılması ve bu amaçla ilgili resmi kurumlar, üniversiteler, STK'lar ve yerel yönetimler arasında koordinasyon ve işbirliğinin geliştirilmesi.
 - a. Akdeniz'in hayatiyeti için kilit tür olarak kabul edilen ve yakın zamana kadar 40 metreye kadar dağılım gösterdiği bildirilen deniz çayırlarının birçok bölgede 30 metre derinliğe kadar çekildiği tespit edilmiştir. Deniz çayırı ekosistemlerinin korunması için ilgili kurumlar tarafından gerekli önlemlerin acilen alınması ve izleme programı oluşturulması.
 - i. Bu çerçevede öncelikle deniz çayırı haritalarının oluşturularak Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğüne gönderilmesi.
 - ii. Özellikle yüksek tonajlı teknelerin bu bölgelerde demirlemesinin ivedilikle yasaklanması.
 - b. Yıl boyu su kalitesi parametrelerinin izlenebilmesini sağlayacak bir izleme programı oluşturulması; turizm, balıkçılık, yatçılık gibi denize bağlı sektörlerin ekosistemle uyumlu geliştiğini gösteren sürdürülebilirlik indikatörlerinin belirlenmesi ve bu amaçla izleme çalışmalarının başlatılması.
 - c. Denizel yaşam üstündeki olumsuz etkilerin giderilmesi için Bozburun Koyu içinde (Liman Başkanlığı tarafından) sürat sınırı / limiti konması, ilan edilmesi, denetlenmesi.
4. Bozburun bölgesinin arkeolojik öneminin araştırılması ve tarihi miras envanterinin oluşturulması, koruyucu önlemlerin alınması.
 - a. Bölgeye ilişkin tüm arkeolojik çalışmaların derlenmesi. Bir bölge envanteri oluşturulması.
 - b. Arkeolojik kalıntıların yoğun olduğu bölgelerde öncelikle bir yüzey araştırması başlatılması için Kültür ve Turizm Bakanlığı ve üniversitelerle temas kurulması.
 - c. Yeşilova Körfezi güney kıyıların önemli bir sualtı arkeoloji alanı olduğu son yıllardaki araştırmalarla ortaya çıkmıştır. Bu çerçevede Söğüt-Bozukkale arasında kalan bölgenin sualtı arkeolojik hazinesini koruyacak, saha çalışmalarını kolaylaştıracak demirleme ve seyir planlama çalışmalarının yapılması.

5. Datça-Bozburun ÖÇK sınırları içinde sürdürülebilir balıkçılık için ekosistem yaklaşımını benimseyen bir yönetim planı hazırlanması.
- a. Bozburun Bölgesi 2020 yılında balıkçılığa yasak alan ilan edilmiştir. Ancak Gökova'daki gibi özel bir denetim alt yapısı kurulmamıştır. Botla sürekli denetim için ilgili kurumlar arası koordinasyon sağlanması (Tarım ve Orman Bakanlığı, Sahil Güvenlik, yerel yönetimler ve STK'lar).
 - b. Artış eğilimi gösteren amatör balıkçılık baskısının planlanması ve bu amaçla sorumlu amatör balıkçılık ilkelerinin benimsenmesi, farkındalık ve izleme çalışmaları başlatılması ve gerekli önlemlerin alınması.
 - c. Balıkçılığa kapalı alanlar başta olmak üzere tekne/yat kaynaklı yasa dışı gece ışıklandırması kirliliğinin gündeme alınması, ışıklandırmanın özel izne tabi olması.
 - d. Geleneksel balıkçılık başta olmak üzere denizel kültürel mirasın korunmasına özen gösterilmesi, bu kapsamda müze açılması, festival ve etkinlikler düzenlemesi, deniz gastronomisine önem veren işletmelerin teşviki büyük önem arz etmektedir.
6. Bozburun 1. Deniz Çalıştay belirlenen hedefler doğrultusunda başarıyla tamamlanmıştır.